

Ön tudja, hogyan számítunk kamatos kamatot? És azt, hogy mennyi az alapkamat? Alig ért véget a gazdasági válság, máris egyre felelőtlenebbül bánunk a pénzzel. Nagy kihívás a pénzügyileg tudatos magyar állampolgárok nevelése, de jó helyen és jó időben kezdve nem marad el a siker. Szuromi-Kovács Ágnes, a Pénziránytű Alapítvány ügyvezető igazgatója szerint a változás már elkezdődött.

Privátbankár.hu: Nemrég készítették egy felmérést a lakosság pénzügyi kultúrájáról. Mi volt a tapasztalat?

Szuromi-Kovács Ágnes: A felnőtt válaszadók pénzügyi tudatosságát kutattuk. Alapvetően azt érzékeltük, hogy 2008 után – amikor az első nemzetközi sztenderdeken alapuló adatfelvétel volt – az emberek fegyelmezettebbek, megfontoltabbak voltak és összekapták magukat a válság miatt. Többen vezettek például háztartási költségvetést, és ügyeltek a megtakarításokra. Az azóta visszatért biztonságérzet miatt viszont ismét ellazultak. Nem csinálunk már költségvetést – a válaszadók 32 százaléka helyett már csak 25 százalék teszi meg –, és kevesebben tartják fontosnak, hogy megtakarítsanak. Volt olyan válaszadó, aki azt mondta, a pénz arra való, hogy elköltsük. Nyilván ez olyan értelemben igaz, hogy a sírba ne vigyük magunkkal, de nem feltétlenül kell azonnal elherdálni. Általánosságban elmondható, hogy napjainkban ismét attitűdváltozást figyelhetünk meg, s ez elsősorban a korábbi – viszonylagos – fegyelmezettség elhagyásában érhető tetten.

Hirdetés

PB: Pedig az ismeretek meglennének?

SZ.K.Á.: A pénzügyi tudás terén nagy a szórás. A kutatásokból kitűnt, hogy minél magasabb volt valakinek a végzettsége, annál több alapvető pénzügyi ismeretre vonatkozó kérdésre tudott helyesen válaszolni.

Persze vannak olyanok, akik nem rendelkeznek magas végzettséggel, mégis beosztják a pénzüket. Szomorú tanulság viszont, hogy a kamatszámítás és a kamatos kamat kiszámítása terén általánosnak mondható az ismerethiány, pedig a pénzügyi termékek értékeléséhez ezek a legalapvetőbb műveletek. Nagyon érdekes továbbá, hogy vélhetően a piaci kamatszint változásával sincsenek tisztában az emberek: az, hogy valakinek nem tűnt fel a Quaestor hat százalékos hozamának irreális nagysága, nem csak azért lehetett, mert nem ment a kamatszámítás, hanem nagy valószínűséggel azért is, mert nem tudatosodott, hogy az elmúlt időszakban jelentősen visszaestek a kamatok. Sokaknak felületesek, idejétmúltak voltak a pénzügyi termékekkel kapcsolatos információik, és nem követték le a változásokat.

PB: Ezek szerint a Pénziránytű Alapítvány feladata ismét egyre fontosabb. Mi most a küldetés? Mivel telt a 2015-ös év?

SZ.K.Á.: A Magyar Bankszövetség, a Diákhitel Központ és a Magyar Nemzeti Bank alapította a Pénziránytűt 2008-ban azzal a céllal, hogy az alapítvány segítsen megemelni a hazai lakosság pénzügyi kultúrájának színvonalát. A teljes nevünk "Pénziránytű – Alapítvány a Tudatos Pénzügyekért", mi pedig pontosan ezért tevékenykedünk folyamatosan. Kezdetektől nagy hangsúlyt fektettünk a középiskolás korosztály oktatására – e cél érdekében eddig számos törekvésünket megvalósítottuk: már 2009-ben megszületett például a pénzügyi oktatási programunk, ami tananyagként szolgált a hazai középiskolások pénzügyi-gazdasági témájú képzéséhez. Ez a program adta az alapjait a Pénziránytű Iskolahálózat nevű kezdeményezésünknek, melyet tavaly teljesen megújítottuk, így ősz óta ismét várjuk a pénzügyi oktatásra figyelmet fordító [középiskolák csatlakozását](#). Emellett az elmúlt évek során több, a felnőtt lakosság felé irányuló médiakampányt is indítottunk, amelyek során a pénzügyek helyes kezelésével kapcsolatban igyekeztünk hasznos ismereteket nyújtani számukra.

PB: Beleillenek ezek a programok valamilyen hosszútávú stratégiába?

SZ.K.Á.: 2014-végén fogadtunk el egy ötéves stratégiai tervet: öt egymásra épülő üzenetet fogunk öt éven keresztül a közönség felé kommunikálni, a végén pedig ezekből az építőkövekből egy komplex ismeretanyagot szeretnénk teremteni. Egy-egy üzenet önmagában nagyon egyszerű, ugyanakkor, ha jól kivesézzük őket, a pénzügyi tudatosság egy magasabb szintjére tudunk eljutni azokkal, akik velünk tartanak ezen az úton.

"Értékeld a helyzetet, készíts családi költségvetést!" – ez volt az első üzenetünk; ennek mentén kezdtünk el 2015-ben dolgozni. Az első komoly esemény a Bankszövetséggel közösen szervezett Pénz7 volt, amelyre várakozásainkat felülmúlva, mintegy 660 iskola jelentkezett. Mi abban reménykedtünk, hogy nagyjából 200 intézmény jelentkezik majd; nagyon büszkék voltunk, mikor az iskolák száma elérte az ötszázat, később pedig, mikor már hatszáznál is többen csatlakoztak, kezdtünk izgulni, hogy miként szervezzük meg minden iskolában az oktatást. Összesen 90 ezer diákot értünk el, de utólag azt is elmondhatjuk, hogy a családi költségvetés témája a tanárok számára is rendkívül vonzó volt, rengeteg pozitív visszajelzést kaptunk.

PB: Hogyan lehet hatékonyan kommunikálni ezt a témát a különböző korosztályok felé?

SZ.K.Á.: 2015 tavaszán újraindítottuk a honlapunkat és a Facebook oldalunkat, mivel azt gondoljuk, hogy nagyon fontos a gyermekek oktatása, de ehhez hozzátartozik az is, hogy a felnőtteket segítjük, hiszen a szülők is sokat tanulhatnak a gyerekektől, illetve a gyerekeknek is biztonságot jelent, ha egy pénzügyileg stabil családban nőnek fel. Tehát a fiatalokat és a fiatal felnőtteket is segíteni szeretnénk, nekik szólnak a weboldalunk cikkei és a Facebook oldalunk üzenetei. A honlapunkon minden hónapban több új tartalom jelenik meg, továbbá nemzetközileg egyedülálló módon [felnőtteknek szóló játékokat is kifejlesztettünk](#), amelyek a pénzügyi tudatosságot erősítik. Ilyen például [a pénzügyi személyiségteszt](#), ami egy nagyon jó önértékelési eszköz, továbbá segít akciótervet készíteni a kitöltőnek; ott az [Emeld a tétet!](#), ami egy háztartásvezetéssel és hétköznapi gazdálkodással foglalkozó játék, de ajánlhatom a [költségvetési kvízünket](#) is. A szöveges, ismertető cikkeken túl játékos feladatokkal is próbáljuk az olvasóközönség tudását bővíteni.

Elindult továbbá az általános iskolásoknak szóló BankVelem programunkon belül egy Utazó Iskola nevű kezdeményezés, amely szintén a családi költségvetés témáját viszi el a diákoknak, de itt a Pénz7-tel ellentétben az iskola saját pedagógusai helyett egy felkészült oktatócsapat látogat el az iskolákhoz. A tanórákat követően, délután pedig az oktatók egy interaktív játszóházat vezetnek, természetesen szintén

pénzügyi témákkal. Szeretnénk, hogy [minél több iskola éljen ezzel a lehetőséggel](#), ezért teljesen ingyenes a részvétel, és folyamatosan várjuk az iskolák regisztrációját.

PB: Van olyan program tehát, ahol a pedagógus tanít, máshol pedig szakértői csapat oktatja a diákokat. Melyik tűnik a hatékonyabb oktatási módszernek? Hiszen tudjuk jól, hogy a tanárok már így is leterheltek, egy külső szakértőnél viszont komoly ellenőrzésre van szükség.

SZ.K.Á.: Korábban azt mondták nekünk a pedagógusok, hogy két dolog hiányzik a hatékony pénzügyi oktatáshoz: a célzott felkészítés továbbképzés formájában, valamint a tananyag. Ezért frissítjük most a középiskolásoknak szóló pénzügyi oktatási anyagunkat, és tartunk 2015 ősze óta középiskolás tanártovábbképzéseket, amelyekre szintén [várjuk a jelentkezéseket](#). Viszont úgy gondolom, hogy egy alsós tanárnak nem kell feltétlenül szaktanárrá válnia, hiszen a pénzügyi témáknál segíthet egy külső szakember is. Azzal azonban maximálisan egyetértek, hogy külsős szakember csak szigorúan ellenőrzött tananyagot vihessen be a tanterembe.

PB: Tavaly a család állt a középpontban, de mi lesz 2016 üzenete?

SZ.K.Á.: 2016-ban arra buzdítjuk a lakosságot, hogy – miután tudják, hogy áll a költségvetésük – kezdjenek el kitűzni pénzügyi célokat. Azt vettük észre, hogy azok tudnak igazán jól takarékoskodni, akiknek vannak meghatározott céljaik. A már említett kutatásunkból például kiderült, hogy a pénzügyi céllal rendelkezők 88 százaléka tesz is valamit ezek elérése érdekében. Például akkor tudok lemondani a délutáni csokimról, ha tudom, hogy milyen jó lesz majd később a nyaraláson venni egy fagyit a gyerekeknek. Konkrét célok mentén jobban lehet takarékoskodni, hiszen végig az elérni kívánt eredményre koncentrálnunk.

PB: A távlati célok megvannak, de itt az új év, amikor sokan számadást tartanak az elmúlt időszakról. Milyen gyakorlati tanácsokat tudna adni a közeljövőre nézve?

SZ.K.Á.: [Több olyan anyagunk](#) is készült - például az [év eleji számadással kapcsolatban](#)- melyekben igyekszünk pár hasznos tanáccsal segíteni az évkezdést. A hétköznapi pénzügyek esetében általában is igaz, de a tervezés esetében különösen, hogy minimális időráfordítás hosszabb távon nagyon komoly hasznot hajthat. Elég, ha az előző év tendenciáit áttekintve lefektetjük az előttünk álló időszak legfontosabb alapelveit: számoljuk ki, hogy a várható bevételeink mellett, nagyjából mikor van rá esély, hogy megvalósítsuk egyes elképzeléseinket! A tervek lefektetése rögtön meghatároz egy ütemtervet, ami segíteni fog minket abban, hogy ne forgácsoljuk szét a forrásainkat, és egyre közelebb kerüljünk a célok eléréséhez – és mindez legfeljebb fél óránkba került.